

РЕШЕНИЕ

№ 29880

гр. София, 12.09.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 36 състав, в
публично заседание на 12.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наташа Николова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **11882** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, вр. чл. 27 ал.1 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ - заглавието изм. - ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.).

Производството по делото е по реда на чл. 226 от АПК и е образувано във връзка с Решение № 12655/21.11.2024 г. по адм. д. № 6525/2024 г. на ВАС, с което е отменено Решение № 725 от 01.02.2024 г. по адм. д. № 47/2023 г. на Административен съд София-град и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на същия съд.

Образувано е по повод на подадена жалба от страна на Столична община, представлявана от Кмета на Столична община, с адрес: [населено място], п.к. 1000, [улица], чрез юрк. М. И., срещу Решение от 14.10.2022 г. на Г. С. - Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020 г." и главен директор на Главна дирекция "Оперативна програма околна среда". В молба-уточнение от 17.04.2025 г. жалбоподателят чрез процесуален представител конкретизира, че обжалва решението на Р. на ОПОС 2014-2020 г. в частта му по т. 1. с която е намален размера на верифицираната сума с 384 780.20 лв. за сметка на БФП и не е признато съответстващата епопеи АЛБФП на нея сума на собствено финансиране в размер на 175 552.12лв.

В жалбата се излагат твърдения, че актът е незаконосъобразен, постановен в нарушение на материалния закон и процесуалните правила, в противоречие с целите на закона и при липса на мотиви. Изтъква се, че във връзка със заявено междинно плащане по проекта е наложена финансова корекция, като сумата по нея се формира като сбор по седем дейности от АДФП. По всяка от тези дейности УО е намалил размера на верифицираните суми, като е ползвал за

основание по-рано издадени от него актове за ФК, които към настоящия момент са оспорени и не е произнесено окончателно съдебно решение. Оспорва се компетентността на издателя на акта. Изтъква се от една страна, че решението е издадено на осн. чл. 60 и 62 от ЗУСЕСИФ, които уреждат процедура по верифициране на разходи, а едновременно с това верификациите се извършват на осн. чл. 75 и 71 ал. 1 и 2, които касаят процедура по налагане на финансова корекция, т.е. недопустимо са смесени двете производства. В оспореното решение не е посочено каквото и да е конкретно правно основание за издаването му, налице е и погрешна квалификация на твърдяното нарушение, като между установените факти и нормата липсва съответствие, което засяга правото на защита. Твърди се, че акта е издаден без да са изяснени фактите, в нарушение на служебното начало и принципите в административния процес и при липса на мотиви. Изтъква се, че не е посочено в какво се изразява поведението на жалбоподателя, с какво е допуснато нарушение и на кои правила, нито как е осъществена нередността. Искане се от съда да отмени изцяло обжалваното решение за финансова корекция. Претендира се присъждане на всички разноски по делото.

В съдебно заседание жалбоподателят, чрез своя процесуален представител адв. Д. иска от съда да отмени изцяло оспорения акт. Представя писмени бележки. Претендира разноски по представен списък.

Ответникът, се представлява по делото от юрк. Д., която оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на претендираното от жалбоподателя адвокатско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура - редовно уведомена, не изпраща прокурор за участие в производството по делото. Не изразява становище по съществото на спора.

Административен съд София - град, Трето отделение, 36 състав, като обсъди доводите на страните, приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Между Столична община и Министъра на околната среда и водите - в качеството му на ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма "ОПОС" в МОСВ, (определен като Управляващ орган) е сключен административен договор № Д - 34 - 1/01.02.2022 г. Договорът има за предмет предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в максимален размер до 96 478 397,78 лв. по процедура № BG16M1OP002 - 1.20 "Изграждане на В и К инфраструктура в Столична община" по приоритетна ос 1 „Води“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“, съфинансирана в размер на 85% от Кохезионния фонд на ЕС, за изпълнение на проект ИСУН № BG16M1OP002 - 1.20 -0001 „Изграждане на ВиК инфраструктура в Столична община“. Максималният размер на БФП по процедурата е в размер на 97 000 000 лв.

По постъпило искане за междинно плащане № 2/11.10.2022 г., възлизащо на сумата от 7 402 794,26 лв. по посочения проект, на жалбоподателя е връчено на 14.10.2022 чрез ИСУН оспореното в настоящето производство Решение от 14.10.2022 г., издадено от Г. С. – ръководител на УО на ОП „Околна среда 2014-2020“ на осн. чл. 60 ал.1 и чл. 62 ал.1 от ЗУСЕСИФ/сега ЗУСЕФСУ/. Със същото е намален размера на верифицираната сума с 384 780,20 лв. за сметка на БФП и не е признато съответстващата според АДФП на нея сума на собствено финансиране в размер на 175 552,12 лв. Аргументите на органа са свързани с наложени финансови корекции както следва:

1. По договор с изпълнител ДЗЗД „Л. 2021“ по дейност № 2 „И. за обект „Доизграждане на канализационна мрежа на кв. К. вада-изток“, район Л. е наложена ФК в размер на 5% от стойността на засегнатите от нередността разходи по договор № СОА22-ДГ55-67/09.02.2022 г.
2. По договор с изпълнител ДЗЗД „Д. 2021“ по дейност № 4 „И. за обект „Изграждане на

канализационна мрежа за кв. Д., район В.“ е наложена ФК в размер на 5% от стойността на засегнатите от нередността разходи по договор № СОА22-ДГ55-65/09.02.2022 г.

3. По договор с изпълнител „Трейс Груп холд“ АД по дейност № 5 „И. за обект „Доизграждане на канализационна мрежа за кв. С., район О. купел“ е наложена ФК в размер на 10% от стойността на засегнатите от нередността разходи по договор № СОА22-ДГ55-318/09.06.2022 г.

4. По договор с изпълнител ДЗЗД „В. М 2021“ по дейност № 6 „И. за обект „Доизграждане на канализационна мрежа за кв. О., район В.“ е наложена ФК в размер на 5% от стойността на засегнатите от нередността разходи по договор № СОА22-ДГ55-107/02.03.2022 г.

5. По договор с изпълнител ДЗЗД „Нови Искър 2021“ по дейност № 9 „И. за обект „Доизграждане на канализационна мрежа на [населено място], район Нови Искър“ е наложена ФК в размер на 5% от стойността на засегнатите от нередността разходи по договор № СОА22-ДГ55-66/09.02.2022 г.

6. По договор с изпълнител „Строймонтаж“ ЕООД по дейност № 7 „И. за обект „Доизграждане на канализационна мрежа за кв. Б., район С.“ е наложена ФК в размер на 5% от стойността на засегнатите от нередността разходи по договор № СОА22-ДГ55-64/09.02.2022 г.

7. По договор с изпълнител Обединение „С.- Строителен надзор“ ДЗЗД по дейност № 10 „И. за обект „Изграждане на канализационна мрежа за кв. Д., район В.“ е наложена ФК в размер на 5% от стойността на засегнатите от нередността разходи по договор № СОА22-ДГ55-317/09.06.2022 г.

С оспореното решение е верифицирана сумата от 7 018 014,06лв. и е призната от допустимото собствено финансиране сумата от 3 201 898,65лв., като на осн.чл. 75 ал.1 вр. чл. 71 ал.1 и ал.2 от ЗУСЕСИФ се извършва финансова корекция и не се одобрява възстановяването на бенефициента на суми на обща стойност 384 780,20лв. за сметка на БФП и не се признава съответстващата според АДФП на нея сума на собствено финансиране в общ размер на 175 552,12лв.

От съдържанието на Решението е видно, че същият е издаден на основание чл. 60, ал. 1 и чл. 62, ал. 1 ЗУСЕФСУ. Със същото УО е намалил размера на верифицираната сума с 384 780,20лв. за сметка на БФП и не е признал съответстващата според АДФП на нея сума на собствено финансиране в размер на 175 552,12лв., тъй като е приел, че сумите включват разходи, засегнати от нарушения, за които са определени финансови корекции, като актът е мотивиран и с разпоредбите на чл. 75, ал. 1 и чл. 71, ал. 1 и ал. 2 ЗУСЕФСУ.

По делото е представена административната преписка в цялост, както и Заповед №РД-913 от 10.10.2022 г. на министъра на околната среда и водите, с която издателят на административния акт е определен за ръководител на УО на ОПОС.

При така установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

По допустимостта на жалбата:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149 АПК, от лице с правен интерес – адресат на акта, който е утежняващ и подлежи на съдебен контрол съгласно чл. 64, ал. 4 от ЗУСЕФСУ, поради което същата е процесуално допустима.

По основателността на жалбата:

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна по следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл. 168 от АПК, извършвайки контрол за законосъобразност на обжалвания акт, съдът не се ограничава с основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените доказателства да провери законосъобразността на оспорения акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Във връзка с приложимите правни норми следва да се уточни следното:

Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ) е изменен и допълнен със Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на ЗУСЕСИФ,

обнародван в ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г. С разпоредбата на § 1 от ЗИД на ЗУСЕСИФ наименованието на закона се изменя така: „Закон за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление“.

Съгласно разпоредбата на § 70 от ЗИД на ЗУСЕСИФ до приключването на програмите за програмен период 2014 – 2020 г., съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), разпоредбите на ЗУСЕСИФ, отменени или изменени с този закон, запазват своето действие по отношение на управлението на средствата от ЕСИФ, както и по отношение на изпълнението и контрола на тези програми. Текстът на § 71, ал. 1 предвижда в срок до 6 месеца от влизането в сила на ЗИД на ЗУСЕСИФ Министерският съвет и министърът на финансите да приемат или приведат в съответствие с него нормативните актове по прилагането на ЗУСЕФСУ. Според нормата на ал. 2 от с.з. приетите от Министерския съвет и министъра на финансите нормативни актове до влизането в сила на този закон запазват своето действие по отношение на програмен период 2014 – 2020 г.

По делото е представена Заповед № РД - 913 от 10.10.2022 г. на Министъра на околната среда и водите (л. 16 от делото). С нея Министърът е оправомощил Г. С. - главен директор на главна дирекция "Оперативна програма" в МОСВ за ръководител на Управляващия орган на ОПОС 2014 - 2020 г. и ѝ възлага функциите на ръководител на управляващия орган в пълен обем и вид, определен в нормативната уредба без изключения.

Предвид изложеното оспорваното решение е издадено от материално компетентен орган и няма основания по чл. 146, т. 1 АПК за обявяване на нищожността му.

Обжалваният административен акт е издаден в предвидената от закона писмена форма – чл. 59, ал. 2 от АПК. От формална страна актът съдържа фактически и правни основания с оглед на изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК, както по отношение на основанията, така и по отношение на размера на разходите, за които се отказва верификацията им. Същият е подписан с електронен подпис и наличен в ИСУН.

Съгласно чл. 60, ал. 1 от ЗУСЕФСУ управляващите органи извършват авансови, междинни и окончателни плащания въз основа на искане на бенефициента. В мотивите на решението е посочено, че чрез ИСУН 2020 е подадено искане за окончателно плащане по ДБФП, във връзка с което е издадено процесното решение. Чл. 62, ал. 1 от ЗУСЕФСУ регламентира начина на извършване на междинни и окончателни плащания, а именно, че те се извършват след верифициране с цел потвърждаване допустимостта на извършените разходи. В ал. 2 на същия член се посочва, че чрез междинни и окончателни плащания се възстановяват само допустими разходи, верифицирани от УО, а ал. 3 указва, че УО извършва верифициране на разходите въз основа на проверка на документите, представени към искането за плащане, и на проверки на място, когато това е приложимо. Съгласно чл. 64, ал. 3 от ЗУСЕФСУ извън случаите по ал. 1, Р. издава отказ за верификация на разходите, включени в искане за плащане, за които не е потвърдена допустимост. С оглед изложеното, в производството по верификация на разходите Р. е длъжен да провери всички разходи в подаденото искане за плащане като провери дали те отговарят на условията за допустимост, посочени в чл. 57, ал. 1 от ЗУСЕФСУ. От разпоредителната част на оспореното решение е видно, че всяка една от точките е посочено приложимото основание по чл. 57, ал. 1 от закона, обосноваващо отказа за верификация на съответната сума.

В производството по издаване на акта не са допуснати съществени процесуални нарушения, които са повлияли на материалната му законосъобразност. Неоснователни са доводите на жалбоподателя, че са нарушени основни принципи на административния процес, включително принципите на истинност и на служебно начало. Административният орган е събрал, установил и

обсъдил всички относими към случая материали и факти, въз основа на което е формирал правните си изводи. Поради това не отговарят на действителността и са неоснователни възраженията на жалбоподателя, че оспорваният акт няма изложени мотиви, както изисква нормата на чл. 59, ал. 2 АПК. 2.

Предвид изложеното съдът приема, че от формална страна актът съдържа фактически и правни основания с оглед на изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК.

По отношение прилагането на материалния закон:

Уредбата на производството по верификация на разходи се съдържа в чл. 60 - чл. 68 ЗУСЕФСУ /ред ДВ бр.39 от 27 май 2022, вр.§70 от ЗИД на ЗУСЕСИФ/. Съгласно цитираните разпоредби междинни и окончателни плащания се извършват след верифициране с цел потвърждаване допустимостта на извършените разходи и при наличие на физически и финансов напредък на проекта. Чрез междинни и окончателни плащания се възстановяват само допустими разходи, верифицирани от управляващия орган. Съгласно чл. 62, ал. 3 ЗУСЕФСУ УО извършва верифициране на разходите въз основа на проверка на документите, представени към искането за плащане и на проверки на място, когато това е приложимо. Общите условия за допустимост на разходите са регламентирани в чл. 57 и чл. 58 ЗУСЕФСУ. Според чл. 59, ал. 1 ЗУСЕФСУ конкретните национални правила и детайлните правила за допустимост на разходите за съответния програмен период за всяка оперативна програма по чл. 3, ал. 2 от закона се определят с нормативен акт на Министерския съвет. Следователно разпоредбите, които регламентират условията за допустимост, представляващи правно основание за верифициране или отказ от верифициране на разходи, се съдържат в чл. 57 и чл. 58 ЗУСЕФСУ.

Чл. 63, ал. 1 от закона предвижда, че Управляващият орган може да изисква допълнително представяне на документи във връзка с искания за междинни и окончателни плащания, както и на разяснения от бенефициента, когато: 1. сума, включена в искането за плащане, не е дължима; 2. не са предоставени заверени фактури и/или счетоводни документи с еквивалентна доказателствена стойност, или други изискуеми документи, доказващи извършване на дейностите в съответствие с условията за допустимост по раздел I; 3. има съмнение за нередност, отнасяща се до съответните разходи; 4. представените документи за физическия и финансов напредък на проекта са некоректно попълнени или не съдържат цялата задължителна информация.

Освен тези основания за недопустим разход, т. е. за отказ от верификация, в чл. 64, ал. 1 ЗУСЕФСУ националният законодател е регламентирал още две основания за отказ да се верифицира даден разход: 1.) когато бенефициерът (по смисъла на член 2, точка 36 от Регламент № 1303/2013) не представи в срок документи или разяснения по чл. 63 ЗУСЕСИФ и 2.) когато е започнала процедура по администриране на нередност. Отказът на основание чл. 64, ал. 1 ЗУСЕСИФ не е отказ, защото разходът е недопустим на някое от основанията по чл. 57, 58 и 59 ЗУСЕФСУ, а защото, в първата хипотеза, не е доказано, че съответства на изискванията за допустим разход, т. е. не са налични изискуемите доказателства, въз основа на които органът може да направи обоснован извод за допустимостта или за недопустимостта им, и във втория случай – това е разход, при осъществяването на който вероятно е допуснато нарушение на приложимото право, поради което до установяването по надлежния начин на това обстоятелство той не трябва да бъде възстановяван.

Оспореното в настоящото производство решение е издадено на основание чл. 60, ал. 1 и чл. 62, ал. 1 от ЗУСЕФСУ е отказана верификация и плащане на средства в размер на 384 780,20лв., като с него е намален размерът на верифицираната сума. Сумите, които не са верифицирани с решението на Р. на ОПОС 2014-2020, включват разходи, засегнати от нарушения, за които са определени финансови корекции, като актът е мотивиран и с разпоредбите на чл. 75, ал. 1 и чл.

71, ал. 1 и ал. 2 от ЗУСЕФСУ.

Съгласно чл. 75, ал. 1 от ЗУСЕФСУ, финансовата корекция се извършва от плащания по проекта, в които са включени засегнатите от нарушението разходи. Когато решението за определяне на финансовата корекция е издадено след съответното плащане, финансовата корекция се извършва чрез доброволно изпълнение от страна на бенефициента в 14-дневен срок, а за програмите за Трансгранично сътрудничество по външните граници на Европейския съюз в 30-дневен срок. След изтичане на срока за доброволно плащане финансовата корекция се извършва от следващо плащане по проекта заедно с дължимите лихви за просрочие.

Съдът приема, че правилно Р. на ОПОС 2014-2020 е приложил именно разпоредбата на чл. 75, ал. 1 от ЗУСЕФСУ, като не е налице твърдяното от жалбоподателя смесване на производството по налагане на финансова корекция с производството по верифициране на междинно плащане. Същността на финансовата корекция се изразява в отмяна на вече предоставена финансова помощ, респ. в намаляване размера на допустими разходи по определен проект. Финансовата корекция води до намаляване на безвъзмездната финансова помощ, предоставена по конкретен проект. С решението за определяне на финансова корекция се посочва единствено нейният размер. Изпълнението на решението за определяне на финансова корекция е свързано с приложението на чл. 75 от ЗУСЕФСУ, който дава възможност на УО да извърши определената с отделен акт финансова корекция, като я приспадне от заявените за верифициране средства.

Производствата по определяне на финансова корекция и по верификация на допустими за финансиране разходи са различни, но и двете имат за цел да гарантират законосъобразното разходване на предоставените от фондовете на Европейския съюз под формата на безвъзмездна финансова помощ средства, като се провеждат при различни предпоставки и имат различни правни последици. С оспореното решение Р. на ОПОС 2014-2020 е съобразил определените вече преди заявеното искане за плащане финансови корекции и на основание чл. 75, ал. 1 от ЗУСЕФСУ ги е извършил, т. е. предприел е действие по изпълнение на решенията за определяне на финансова корекция. Обстоятелството дали последните са влезли в сила е ирелевантно, доколкото същите имат предварително изпълнение по закон и няма данни тяхното изпълнение да е спряно или да са отменени по съответния ред. Без значение е и основателността на жалбите срещу тези решения, тъй като при евентуална отмяна след оспорването им по съдебен ред, претенцията за верификация на сумите може да бъде предявена отново, съгласно чл. 64, ал. 1 от ЗУСЕФСУ.

Съдът следва да допълни, че при верифицирането на разходи по поредно искане за плащане/какъвто е настоящия случай/ по даден проект, УО е задължен да коригира вече верифицирани разходи, които са засегнати от определена финансова корекция и именно това е направил ответника по делото с оспорения административен акт.

При издаването на оспореното решение Р. на ОПОС 2014-2020 е съобразил и целта на закона – да се верифицират само разходи, които не са засегнати от нарушения.

С оглед изложеното, оспореното решение е законосъобразно, като издадено в съответствие с процесуалните правила и материалния закон, както и с целта на закона и следва да бъде оставено в сила, а подадената жалба следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

При този изход на спора на ответника следва да бъде присъдено юрисконсултско

възнаграждение на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК, вр. с чл. 37 от ЗПП, вр. с чл. 25, ал. 2 от Наредбата за заплащането на правната помощ, в размер на 540 лв. Разпоредбата на чл. 25, ал. 2 от Наредбата за заплащането на правната помощ предвижда максимален размер на юрисконсултското възнаграждение за дела с материален интерес над 10 000 лв., който е 300 лв. Следва да се присъдят и разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 300 лв. за процесуално представителство по адм. дело № 11882/2024 г. по описа на АССГ, 300 лв. за процесуално представителство по адм. дело № 47/2023 г. по описа на АССГ и в размер на 300 лв. за процесуално представителство по адм. дело № 6525/2024 г. по описа на ВАС, или общо в размер на 900 лв. Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 36 състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Столична община, представлявана от Кмета на Столична община, с адрес: [населено място], п.к. 1000, [улица], срещу Решение от 14.10.2022 г. на Г. С. - Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020 г." и главен директор на Главна дирекция "Оперативна програма околна среда".

ОСЪЖДА Столична община, представлявана от Кмета на Столична община, с адрес: [населено място], п.к. 1000, [улица], да заплати на Министерство на околната среда и водите сумата от 900 (деветстотин) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: